

Warszawa, 22 listopada 2002 r.

Opinia dotycząca projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i osób prawnych (druk 1069)

I. Przedmiotem opinii jest projektowana zmiana art. 23 ust. 1 pkt 29 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i art. 16 ust. 1 pkt 36 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Celem zmiany tych ustaw jest umożliwienie zaliczania do kosztów uzyskania przychodów w podatkach dochodowych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) uregulowanych w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

II. Projektowana zmiana powołanych wyżej przepisów ustaw regulujących podatki dochodowe nie budzi żadnych zastrzeżeń natury prawnej. Wykreślenie z tych przepisów art. 21 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych spowoduje, że podatnicy będą mogli do kosztów uzyskania przychodów zaliczać wpłaty dokonywane na PFRON.

Wpłaty te przez jeden rok – 1998, były zaliczane do kosztów uzyskania przychodów w podatku dochodowym od osób prawnych, co nie było jednak działaniem zamierzonym przez ustawodawcę. W wyniku błędów legislacyjnych pracodawcy będący osobami prawnymi mogli jedynie w tym roku w ciężar kosztów zaliczać wpłaty dokonywane na PFRON¹. Zaliczanie tych wpłat do kosztów uzyskania przychodów w tamtym okresie nie wywołało żadnych zaburzeń w funkcjonowaniu tego podatku.

Zgodzić się należy z przytoczonymi w uzasadnieniu projektu argumentami ekonomicznymi przemawiającymi za wprowadzeniem analizowanej zmiany. Należy jednak zwrócić uwagę na pewien mankament zaliczania wpłat na PFRON do kosztów uzyskania przychodów w podatkach dochodowych. Wpłaty te, w dużym uproszczeniu, mają zachęcać pracodawców do

¹ Szerzej na ten temat J. Marciniuk (red.), Podatek dochodowy od osób fizycznych, Warszawa 2000, s. 375.

zatrudniania osób niepełnosprawnych. Jeżeli zatrudnienie tych osób nie przekracza określonego wskaźnika (co najmniej 6%), to pracodawca musi uiszczać wpłatę na wskazany fundusz. Zaliczenie tej wpłaty do kosztów spowoduje, że jej dotkliwość ekonomiczna dla pracodawcy ulegnie zmniejszeniu. Zwiększenie kosztów będzie bowiem skutkowało zmniejszeniem kwoty płaconego podatku dochodowego. W efekcie pracodawcy będą mniej motywowani do zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Można mieć też wątpliwości dotyczące poprawności oszacowania skutków dla budżetu zaliczenia do kosztów wpłat na PFRON. Przede wszystkim należałoby ustalić o ile zmniejszą się wpływy budżetu państwa z tytułu podatków dochodowych w 2003 r. Ma to duże znaczenie z uwagi na zawansowane już prace nad budżetem na przyszły rok.

III. W konkluzji należy stwierdzić, że projektowana zmiana powołanych na wstępie przepisów ustaw regulujących podatki dochodowe nie narusza obowiązującego porządku prawnego. Za jej wprowadzeniem przemawiają też podniesione w uzasadnieniu projektu argumenty natury pozaprawnej. Należałoby jednak w sposób bardziej precyzyjny oszacować ubytek dochodów budżetowych z tego tytułu, zwłaszcza w 2003 roku.

Sporządził: prof. Leonard Etel